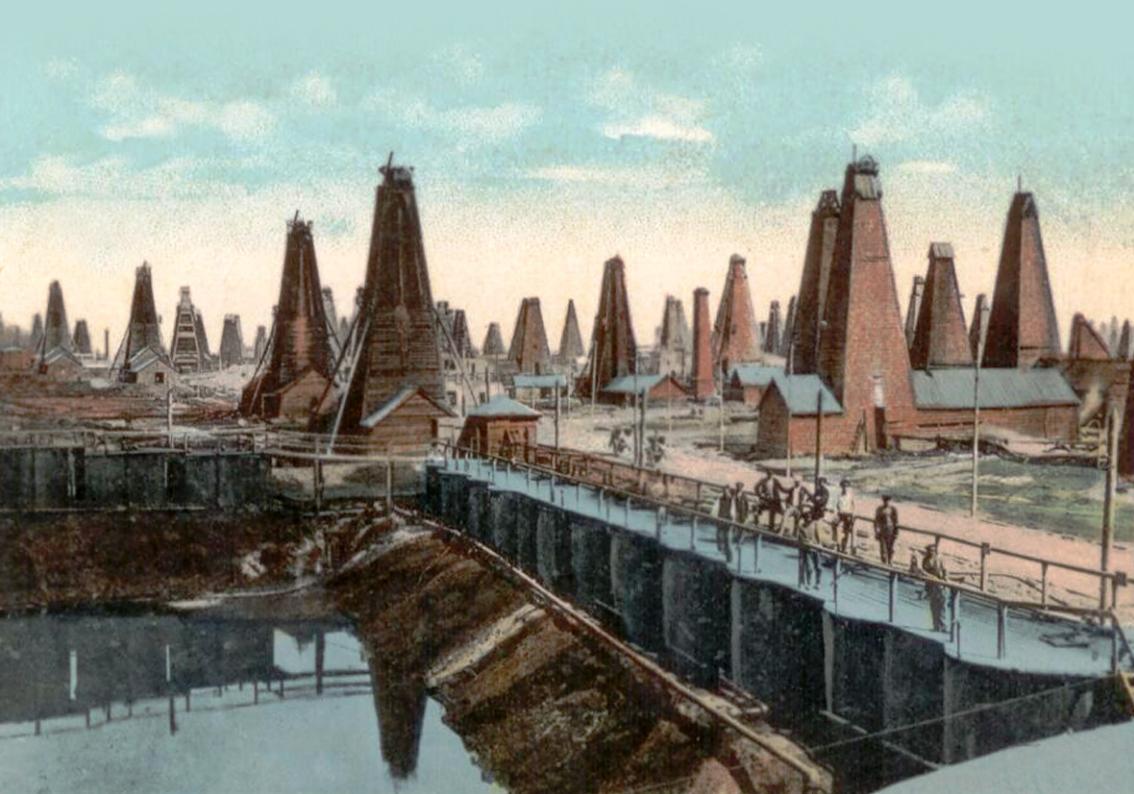

Azərbaycanın neft və qaz tarixindən maraqlı faktlar

Interesting facts from Azerbaijan oil and gas history

Интересные факты из истории нефти и газа Азербайджана

XVI əsrin əvvəli

İran tarixçisi Əmin Əhməd ər-Razinin məlumatına görə, Bakı ətrafında 500-ə qədər neft çalası və quyu mövcud olmuş və onlardan ağ və qara neft hasil edilmişdir.

1594

Balaxanıdakı neft quyularının birində aşkar edilmiş daş üzərindəki yazıda 35 metr dərinliyində quyunun usta Allahyar Məmmədnur oğlu tərəfindən qazılıb istifadəyə verildiyi göstərilir.

According to an inscription discovered on a stone in one of the oil wells of the Balakhani area, a 35 meter deep well was dug and put into use by oilman Allahyar Mammadnur.

На камне, обнаруженном в нефтяном колодце в Балаханы, указывается, что колодец глубиной в 35 метров в 1594 году вырыт мастером Аллахъяром Мамеднур оглы.

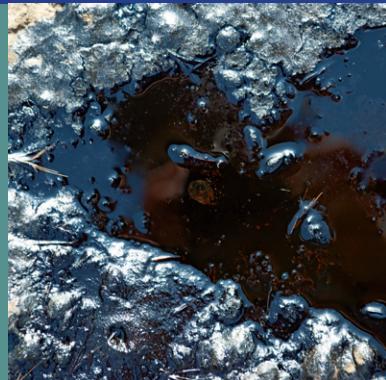
Early XVI century – according to the Iranian historian Amin Ahmad ar-Razi, there were up to 500 oil pits and wells around Baku for production of white and black oil.

1647

Türk səyyahı Övliya Çələbi Bakıda olmuş, buradakı neft mədənləri, çıxarılan neftin müxtəlif rənglərdə olması, neftin İrana, Orta Asiyaya, Türkiyəyə və Hindistana aparılması və gətirdiyi illik gəlir haqqında məlumat vermiş, Bakıda fəaliyyət göstərən neft şirkətlərini mütəfəssəl təsvir etmişdir.

The Turkish traveller Evliya Celebi visited Baku and recorded information about the local oil fields, the variety of colours of produced oil, the export of oil to Iran, Central Asia, Turkey and India, and the gained annual profit; he also described in detail the oil companies operating in Baku

Начало XVI века – по свидетельству иранского историка Амин-Ахмада ар-Рази, в окрестностях Баку было около 500 нефтяных ям и колодцев, из которых добывалась белая и черная нефть.

Турецкий путешественник Овлийя Челеби, посетивший Баку, указывает, что здесь добывается нефть разных цветов, которая отправляется в Иран, Среднюю Азию, Турцию и Индию, и сообщает о годовом доходе от этой торговли, подробно описывает нефтяные конторы, работавшие в Баку.

Rusyanın İrandaki səfiriyyinin
əməkdaşı və həkimi Ioann
Lerkx Bakıya gəlmış və
Abşerondakı neft yataqları
haqqında ətraflı məlumat
verərək burada əsrlər boyu
neftin hasil edildiyini, mösiətde
və sonayedə yanacaq kimi
geniş istifadə olunduğunu
təsdiqləmişdir.

The employee and doctor of
Russia's embassy in Iran, Ioann
Lerkh visited Baku and recorded
detailed information about the
oil fields in Absheron, stating the
facts that oil had been produced
there for centuries and widely
used as fuel in industry and
households

1729

Сотрудник и врач посольства
России в Иране Иоанн
Леркс даёт подробную информацию о
нефтяных залежах Абшерона,
сообщает о том, что здесь
веками добывается нефть и
что она широко используется
как топливо в быту и в
промышленности.

1803

Dünyada ilk dəfə olaraq bakılı Hacı Qasımbəy Mənsurbayov Bibiheybat körfəzində, sahildən 18 və 30 metr aralıda iki quyudan neft çıxarmağa başlamışdır. Lakin birinci dəniz mədəninin ömrü çox qısa olmuşdur – 1825-ci ilin güclü dəniz fırçası quyuları məhv etmişdir.

For the first time in the world, Haji Kasymbek Mansurbekov from Baku began offshore oil production in Bibi Heybat Bay from two wells located 18 and 30 m from the shore. These offshore fields ceased to exist in 1825 when a violent storm destroyed the wells in the Caspian Sea.

Впервые в мире бакинец Гаджи Касымбек Мансурбеков начинает морскую до-бычу нефти в Биби-Эйбатской бухте из двух колодцев в 18 м и 30 м от берега. Существование первого морского промысла прекратилось в 1825 г., когда сильный шторм на Каспии разрушил колодцы.

1837

Balaxanıda Nikolay Voskoboynikovun neftýirma zavodu işə düşməşdür. Dünyada ilk dəfə bu zavodda neftin su buxarıyla birlilikdə distilləsi üsulu tətbiq edilir, neft isə təbii qazın yandırılması vasitəsilə qızdırılırdı.

Nikolay Voskoboynikov's oil refinery was launched in Balakhani. For the first time in the world, that refinery applied the method of distilling oil with steam and heated oil by burning natural gas.

1847-1848

İlk dəfə olaraq Bibiheybat və sonra Balaxanı yataqlarında mexaniki üsulla qazılmış quyulardan sənaye əhəmiyyətli neft alınmışdır.

Industrially valuable oil was for the first time produced from wells drilled through application of mechanical methods at the Bibiheybat and, then, at the Balakhani fields

В Балаханы начинает работу нефтеперегонный завод Николая Воскобойникова. Здесь, впервые в мире, применяется метод совместной дистилляции нефти и пара, а нефть подогревается сжиганием природного газа.

Впервые с месторождений на Бибиэйбате, а затем в Балаханы была получена промышленная нефть, добывая при помощи механического способа бурения.

1846

Following the proposal made by the member of the Head office of Transcaucasia, Vasiliy Semyonov, the world's first exploration well was drilled with positive outcome in Baku and Bibiheybat under the leadership of major Alekseyev the director of Baku oil fields.

В Баку, на Бибиэйбате, по предложению члена Главного управления Закавказского региона Василия Семёнова, под руководством директора Бакинских нефтепромыслов майора Алексеева, пробурена первая в мире разведочная скважина, получен положительный результат.

Dünyada ilk dəfə Bibiheybətdə Zaqafqaziya diyarı Baş İdarəsinin üzvü olan Vasili Semyonovun təklifi ilə Bakı neft mədənlərinin direktoru mayor Alekseyevin rəhbərliyi altında sənaye üsulu ilə 21 metr dərinlikdə kaşifikasiyyat quyuşusu qazılmış, müsbət nəticə vermişdir.

Биби-Эйбатъ.

1859

Bakıda Dubinin qardaşlarının inи neftayırma zavodu istifadəyə verilmişdir. Zavodda əsasən ağ neft istehsal olunurdu.

Dubinin brothers' large oil refinery was launched in Baku. The refinery primarily produced white oil.

В Бакупущен в строй крупный нефтеперерабатывающий завод братьев Дубининах. Завод, в основном, занимается производством керосина.

1876

İlk dəfə olaraq dərinlik quyu nasosu tətbiq edilmişdir. Bu hadisə analoji avadanlığın ABŞ-da tətbiqindən 15 il qabaq baş vermişdir.

A deep well pump was applied for the first time. This event preceded by as many as 15 years the application of analogous equipment in USA.

Впервые был использован глубинный насос. Это событие произошло на 15 лет раньше, чем в США.

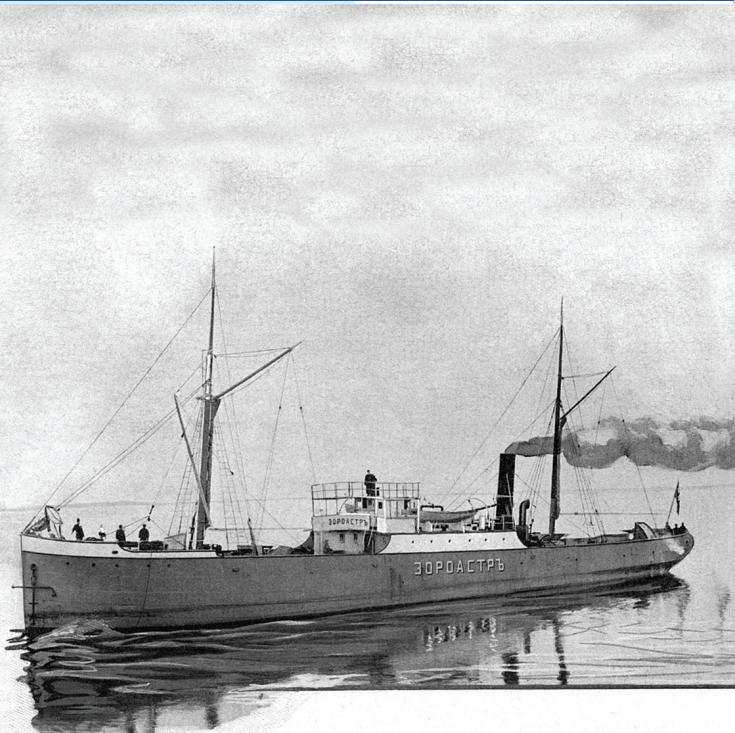
1872–1873

Xəzər dənizində taxta barjalarla neft nəql edilmişdir.

Transportation of oil in wooden barges started in the Caspian Sea

На деревянных баржах нефть начинает перевозиться по Каспию.

1877

Первый наливной пароход в мире „Зороастръ“.

Qızdırma məqsədi ilə işlənən ağ neftin nəql edilməsi üçün ilk metal gövdəli "Zərdüşt" paroxodu tikilib istifadəyə verilmişdir.

The first metal hull ship "Zaroastr" was built and used for transporting cerosene oil used for heating purposes.

Керосин, используемый для отопления, впервые перевозится на пароходе с металлическим корпусом "Зороастр".

1878

“Nobel qardaşları” şirkətinin maliyyə vəsaiti hesabına mədənlərlə neftayırma zavodlarını birləşdirən dəmir yolunun tikintisində başlanılmış və inşaat işləri 1879-cu ilin aprelində başa çatmışdır.

The construction of the railroad connecting oil fields with refineries was started at the expense of the “Nobel brothers” firm and completed in April of 1879.

Фирма «Братья Нобель» начинает строительство железной дороги, соединяющей промыслы с нефтеперерабатывающими заводами.
Строительные работы завершаются в апреле 1879 года.

1883

May ayında Zaqafqaziya dəmir yoluın Bakı-Batumi xətti işə salınır.

The Baku-Batumi segment of the Trans-Caucasian railroad was put to use in May.

В мае вводится в строй линия Баку-Батуми Закавказской железной дороги.

1885

Neft sənayesi tarixində ilk dəfə olaraq mühəndis Q.V. Alekseyev, Bakıda (S.M. Şibayevin zavodunda) yağı qudroonun krekiinqi vasitəsilə benzin və ağ neft istehsal edən sənaye miqyaslı kub qurğusunu işləmiş və quraşdırılmışdır.

For the first time in the history of the oil industry, the engineer G.V.Alekseyev developed and installed an industrial scale cubic plant which produced benzene and white oil through cracking residual tar at a Baku factory named after S.M.Shibayev.

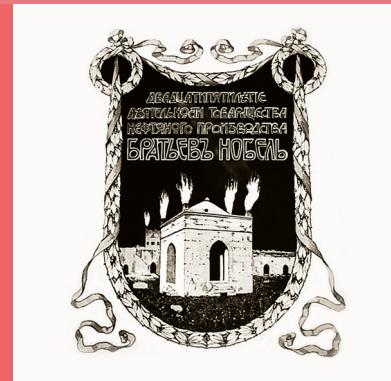
Инженер Г.В.Алексеев, впервые в истории нефтяной промышленности, в Баку (на заводе С.М.Шибабея), применил разработанную и построенную им промышленную кубовую установку для производства бензина и керосина.

"Nobel qardaşları" şirkəti tərəfindən dünyada ilk dəfə neftin və neft məhsullarının dəmir yolu sistemlərində daşınmasına başlanılmışdır.

For the first time in the world, Nobel Brothers began transporting crude oil and oil products in rail tanks.

Впервые в мире фирма «Братья Нобель» начала осуществлять перевозку нефти и нефте-продуктов в железнодорожных цистернах.

1881

1905

Balaxanıda dünya neft təcrübəsində ilk dəfə kompressor istismarı üsulu tətbiq edilmişdir.

For the first time in the world, the compressor application method was used in Balakhani

Впервые в мировой практике, в Балаханы был использован метод компрессорной эксплуатации скважин.

1899–1901

Hasıl oyunmuş neftin mütləq miqdarına görə Bakı neft sənayesi dünyada birinci yerə çıxır (illik hasilat 11,5 milyon ton, ABŞ-da 9,1 milyon ton).

In terms of the absolute volume of extracted oil, the Baku oil industry was ranked first in the world (producing 11.5 million tons per year, compared to the US, which was producing 9.1 million tons per year).

По абсолютному объему добываемой нефти ба-кинская нефтяная промышленность выходит на первое место в мире (11,5 млн. тонн нефти в год, в США – 9,1 млн. тонн в год).

1921

"Azərbaycan neft sənayesi" jurnalı nəşr olunmağa başlamışdır.

The publishing of the "Azerbaijan Oil Industry" journal started.

Начал издаваться журнал "Нефтяное хозяйство Азербайджана".

1920

Noyabrın 13-də Azərbaycan Politexnik İnstitutu (indiki Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası) – Avropada və Asiyada neft sənayesinin bütün sahələri üçün mühəndis hazırlayan ilk ali məktəb açılmışdır.

On November 13, the Azerbaijan Polytechnic Institute (the current Azerbaijan State Oil Academy) was established as the Europe and Asia's first higher education facility producing engineers for all branches of the oil industry

13 ноября был открыт Политехнический институт (ныне Азербайджанская Государственная Нефтяная Академия) – первый в Европе и Азии институт, выпускающий инженеров для всех отраслей нефтяной промышленности.

1923

Bakı mühəndisi Matvey Kapelyuşnikov dünya- da ilk dəfə reduktorla təchiz olunmuş birpilləli turbobalta hazırlamış və sınaqdan keçirmişdir.

Baku engineer Matvey Kapelyushnikov developed and tested a single-stage downhole turbodrill with a reducer – a world first.

Бакинский инженер Матвей Капелюшников впервые в мире разработал и испытал одноступенчатый турбобур с редуктором.

1924

Matvey Kapelyušnikovun icad etdiyi turbobalta ilə Suraxanıda dünyada dərinliyi 600 metrə yaxın olan ilk neft quyusu qazılmışdır.

The world's first 600 m- deep oil well was drilled in Surakhani with the turbo-drill invented by Matvey Kapelyushnikov.

Турбобуром Матвея Ка- пелюшникова в Сураханах пробурена первая в мире нефтяная скважина глубиной около 600 м.

1929–1934

Bakıda Vladimir Şuhov, Matvey Kapelyuşnikov və Fətullabəy Rüstəməyev tərəfindən boruşəkilli kreking qurğusu ixtira edilmişdir. Həmin qurğuda həyata keçirilən proses dünya neft tarixinə "soviet krekinqi" adı ilə düşmüşdür.

In Baku, Vladimir Shukhov, Matvey Kapelyushnikov and Fatullabey Rustambayev invented a cracking unit to perform a process which was recorded in world's oil history as "Soviet cracking".

В Баку, Владимир Шухов, Матвей Капелюшников и Фатуллабек Рустамбеков изобрели трубчатую установку для крекинга нефти. Процесс, осуществляемый на этой установке, вошел в мировую нефтяную историю как "Советский крекинг".

1924

Dünyada ilk dəfə Bibiheybat körfəzində ada tipli və svaylar üzərində qurulmuş dəniz quyusundan (№71) sənaye üsulu ilə neft alınmışdır.

The world's first well (Well №71), built on wooden piles in the Bibiheybat Bay, produced offshore industrial oil.

Первая в мире скважина островного типа (№71), сооруженная на сваях в Бибиэйбатской бухте, дала промышленную нефть.

1930

Bakıda ilk dəfə olaraq elektrik karotaj və qazmada əyriliyin ölçülməsi tətbiq edilmiş, həmçinin qazmanın əyriliyini ölçmək üçün cihazların istifadəsinə başlanılmışdır.

For the first time, electric logging and measuring of the degree of inclination in drilling was implemented in Baku and drilling inclination measuring devices were introduced.

В Баку, впервые было использовано измерение кривизны в электрическом каротаже и бурении, начато использование приборов для измерения кривизны скважины.

1934

Pirallahi adasında ilk dəfə olaraq maili istiqamətli quyu qazılmışdır.

An inclined well was for the first time drilled on the Pirallahı island.

На острове Пираллахи впервые была пробурена наклонная скважина.

1940

Qala və Suraxani sahələrində SSRİ-də ilk dəfə olaraq elektrik mühərriki ilə dərinliyi 2500 metr olan neft quyusu qazılmışdır.

For the first time in USSR, a 2500 meter deep oil well was drilled with an electric engine in Gala and Sura-xani areas.

Впервые в СССР, на участках Гала и Сураханы, при помощи электродвигателя, была пробурена нефтяная скважина глубиной 2500 метров.

Pirallahı adası

Dünyada ilk dəfə olaraq Bayilda
Ağa Nemətulla tərəfindən icad
edilmiş turbin üsulu ilə 2000 metr
dərinlikdə maili quyu qazılıb
istifadəyə verilmişdir.

For the first time in the world, a
2000 meter deep inclined well was
drilled and operated in Bayil by
application of the turbine method
invented by Aga Nematulla

На Байлово, впервые в мире, при
помощи турбинного метода,
изобретенного Ага Нематулла,
была пробурена и сдана в экс-
плуатацию наклонная скважина
глубиной 2000 метров.

1941

1943

Dəniz seysmik kəşfiyyat üsulu hazırlanmış, seysmik məlumatdan və tətbiqi tədqiqatların nəticələrindən istifadə olunmuşdur.

The offshore seismic survey method was developed; seismic data and the results of practical research were used.

Разработан метод морской сейсмической разведки, использованы сейсмические данные и результаты прикладных исследований.

1946

"Gürgan" yatağında açıq dənizdə qazma işləri aparılması üçün ilk iribloklu özül qurulmuşdur.

The first large block rig base was installed for high sea drilling in the "Gurgan" field.

На месторождении "Гурган" для бурения в открытом море установлено первое крупноблочное основание.

1951

İlk dəfə olaraq açıq dənizdə hidrotehniki qurğular kompleksi tikilmişdir.

Hydro-technical complex installations were built in the open sea for the first time.

Впервые в открытом море был построен комплекс гидротехнических сооружений.

1947

Metal estakadaların tikintisinə başlanılmışdır.

The construction of metal trestle work was started.

Начато строительство металлических эстакад.

1949

Dünyada ilk dəfə olaraq
Bakıda "Dənizneftqazlayıha"
Elmi-Tədqiqat və Layihə
Institutu açılmış, burada açıq
dəniz şəraitində hidrotexniki
qurğuların layihələndirilməsinə
başlanılmışdır.

The world's first oil and gas related scientific research and design institute, "Denizneftqazlayihe" was opened in Baku to initiate designing of hydro-technical equipment for high sea conditions.

*В Баку, впервые в мире, открыт
Научно-исследовательский
и проектный институт
«Гипроморнефть», в котором
начато проектирование
гидротехнических сооружений в
открытом море.*

1955

«Qum-dəniz» yatağının işlənilməsinə başlanılmışdır.

The development of the "Gum-Deniz" field started.

Начата разработка месторождения «Гум-дениз».

1965

Bir quyuda eyni zamanda iki horizontun istismarı metodu tətbiq olunmuş, nəticədə milyon tonlarla əlavə neft hasil edilmişdir.

The dual completion method was applied resulting in millions of tons of extra oil production.

Был внедрен метод одновременной эксплуатации двух горизонтов с одной скважины, в результате дополнительно были добыты миллионы тонн нефти.

1966

“Kürsəngi” yatağının işlənilməsinə başlanılmışdır.

The development of the "Kursangi" field started.

Начата разработка месторождения "Кюрсанги".

1970-1980

1970-1980 – Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə «Şelf-2», «Şelf-3», «Şelf-4», «Şelf-5» qazma qurğuları, habelə onların işini təşkil etmək məqsədi ilə «Süleyman Vəzirov», «İsrafil Hüseynov» kimi borudüzən gəmilər, 2500 ton yük qaldırma bilən «Azərbaycan» kran gəmisi, geofiziki kaşifiyyat işləri aparan gəmilər və başqa texniki vasitələr respublikaya göstərilmişdir.

1970-1980 - by the initiative of the all-national leader of the Azerbaijan people, Heydar Aliyev, the "Shelf-2", "Shelf-3", "Shelf-4" and "Shelf-5" drilling rigs, as well as pipe-lay ships such as "Suleyman Vezirov" and "Israfil Huseynov", the "Azerbaijan" crane ship with 2500 tons of lifting capacity, geophysical exploration ships and other technical facilities.

1970-1980 – По инициативе общегосударственного лидера Гейдара Алиева в республику были привезены буровые установки «Шельф-2», «Шельф-3», «Шельф-4», «Шельф-5», а также, для организации их работ – трубокладочные суда «Сулейман Везиров» и «Исраиль Гусейнов», крановое судно «Азербайджан», способное поднять 2500 тонн груза.

1970–1988

Azərbaycan neftçiləri
(**«Xəzərdənizneftqaz»**
İstehsalat Birliyi)
tərəfindən Xəzər dənizinin
bütün sektorlarında
geoloji-kaşfiyyat işləri
aparılmış, 350-yə qədər
perspektivli struktur aşkar
edilmişdir.

Azerbaijan oilmen (the
“Khazardenizneftgaz”
Production Association)
carried out geological
exploration of all the
sectors of the Caspian Sea
to discover up to 350 good
structures.

Азербайджанские
нефтяники (ПО
“Каспийнефтегаз”)
осуществили
геологоразведочные
работы во всех секторах
Каспия, обнаружив до 350
перспективных структур.

1975

«Bulla-dəniz» yatağının
işlənilməsinə başlanılmışdır.

The development of the
“Bulla-Deniz” field started.

Начата разработка место-
рождения «Булла-Дениз».

1980

«Günəşli» yatağının
dayazsulu hissəsinin
işlənilməsinə
başlanılmışdır.

The development of
the offshore part of the
“Gunashli” field started.

Начата разработка
мелководного участка
месторождения «Гюнешли».

1971

Martın 28-də Azərbaycanda
milyardıncı (1 milyard) ton neft
çxarılmışdır.

The billionth ton of oil was pro-
duced in Azerbaijan on March 28.

28 марта в Азербайджане была
добыта миллиардная (1 млрд.)
тонна нефти.

1985

«Çıraq» yatağı kəşf edilmişdir.

The "Chirag" field was discovered.

Открыто нефтяное месторождение "Чираг".

1987

«Azəri» yatağı kəşf edilmişdir.

The "Azeri" field was discovered.

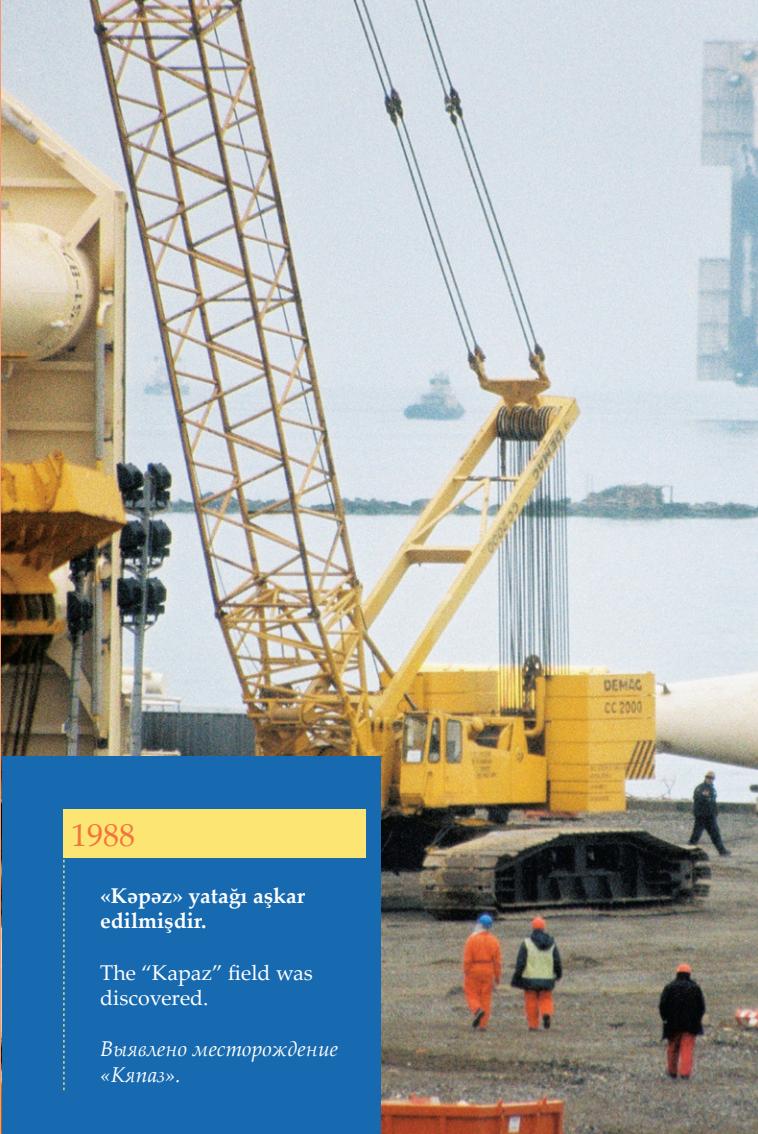
Открыто месторождение "Азери".

1988

«8 Mart» yatağının işlənilməsinə başlanılmışdır.

The development of the "8 March" field started.

Начата разработка месторождения «8 Марта».

1988

«Kəpəz» yatağı aşkar edilmişdir.

The "Kapaz" field was discovered.

Выявлено месторождение «Кяпаз».

Bakıda Dərin Dəniz Özülləri Zavodu (indiki Heydər Əliyev adına Bakı Dərin Özüllər Zavodu) tikilib istifadəyə verilmişdir.

1984

The Deep Water Jackets Plant (the current Baku Deep Water Jackets Plant named after Heydar Aliyev) was constructed and launched in Baku

Построен и сдан в эксплуатацию Бакинский завод глубоководных оснований (Ныне - Бакинский завод глубоководных оснований имени Гейдара Алиева).

1993

"Azerneftyanacaq" Neft Emalı Zavodunda (indi ki Heydər Əliyev adına Bakı Neft Emalı Zavodu) "Katalitik kreking" qurğusuna istifadəyə verilmişdir.

The "Catalytic Cracking" unit was put to service at the "Azerneftyanajag" Oil Refinery (the current Baku Oil Refinery named after Heydar Aliyev).

На нефтеперерабатывающем заводе "Азернефтянаджаг" (ныне - Бакинский нефтеперерабатывающий завод имени Гейдара Алиева) введена в строй установка "Катализитический крекинг".

1996

İyunun 4-də Bakıda "BP", "Statoil", "LUKAçip", "Elf Aquitaine" (Fransa) (indi "TOTAL"), "OIEC" (İran) (indi "NICO"), "TPAO" və ARDNŞ arasında "Şahdəniz" qaz-kondensat yatağının birgə işlənməsi haqqında" saziş imzalanmışdır.

On June 4, bp, Statoil, LUCAçip, Elf Aquitaine (France) (the current TOTAL), OIEC (Iran) (the current NICO), TPAO and SOCAR signed in Baku a Joint Development Agreement for the Shahdeniz gas condensate field

4 июня между компаниями BP, Statoil, LUCAçip, Elf Aquitaine (Франция) (ныне Total), OIEC (Иран) (в настоящее время NICO), TPAO и ГНКАР было подписано соглашение о совместной разработке газоконденсатного месторождения «Шахдениз».

Sentyabrın 20-də Bakıda, "Gü-lüstan" sarayında Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti ilə dünyanın 8 ölkəsinə təmsil edən 11 iri neft şirkəti arasında «Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda «Azəri», «Çıraq» yataqlarının və «Günəşli» yatağının dərinlikdə yerləşən hissəsinin birgə işlənməsi və neft hasilatının pay bölgüsü haqında saziş» imzalanmışdır.

1994

20 сентября, во Дворце "Голи-стан", между Государственной нефтяной компанией Азербайд-жанской Республики и 11 круп-ными нефтяными компаниями из 8 стран, было подписано «Соглашение о совместной разра-ботке и разделе продукции на ме-сторождениях "Азери", "Чираг" и глубоководной части месторож-дения «Гюнешли», расположенных в азербайджанском секторе Каспийского моря».

On September 20, the State Oil Company of the Azerbaijan Republic and 11 large oil companies representing 8 countries of the world signed in the Gulustan Palace located in Baku the "Joint Development and Production sharing Agreement for the "Azeri" and "Chirag" fields and the deep water portion of the "Gunashli" field of the Azerbaijan sector of the Caspian Sea".

1997

Bakı–Novorossiysk
Şimal ixrac boru kəməri
istifadəyə verilmişdir.

The Baku-Novorossiysk
Northern Export Pipeline
was put to service.

Пущен в строй Северный
экспортный нефтепровод
Баку–Новороссийск.

1999

Bakı–Supsa Qərb ixrac
boru kəməri istifadəyə
verilmişdir.

The Baku-Supsa Western
Export Pipeline was put to
service.

Пущен в строй Западный
экспортный нефтепровод
Баку–Сунса.

2006

Payızda “Şahdəniz” yata-
ğından ilk qaz alınmışdır.

First gas was produced
from the “Shahdeniz” field
in autumn.

Осенью был получен первый
газ с месторождения «Шах-
дениз».

2007

Bakı–Tbilisi–Ərzurum
Cənubi Qafqaz qaz boru
kəməri istifadəyə verilmişdir.

The Baku-Tbilisi-Erzurum
South Caucasian Gas Pipe-
line was put to service.

Введен в эксплуатацию
Южно-Кавказский газопровод
Баку–Тбилиси–Эрзерум.

Mayın 28-də ilk neft Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac neft boru kəməri ilə Ceyhan limanına çatmışdır. İyulun 13-də Ceyhan limanında kəmərin rəsmi açılış mərasimi keçirilmişdir.

On May 28, first oil reached the Ceyhan port through the Baku-Tbilisi-Ceyhan Main Export Pipeline. On July 13, the official opening ceremony of the pipeline was held at the Ceyhan port.

28 мая первая нефть по Основному экспортному трубопроводу Баку-Тбилиси-Джейхан поступила в порт Джейхан. 13 июля в порту Джейхан состоялась официальная церемония открытия трубопровода.

2006

2012

İyunun 26-da İstanbulda
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti İlham Əliyev və
Türkiyənin Baş naziri Recep
Tayyib Ərdoğanın iştirakı
ilə "Transanadol qaz boru
kəməri" (TANAP) layihəsi üzrə
sənədlərin imzalanması mərasimi
keçirilmişdir.

On June 26, the President of the Azerbaijan Republic, Ilham Aliyev and the Prime Minister of Turkey Recep Tayyip Erdogan signed in Istanbul the documents regarding the Trans-Anatolia Gas Pipeline (TANAP) project.

26 июня в Стамбуле, в присутствии Президента Азербайджанской Республики Ильхама Алиева и премьер-министра Турции Реджеп Тайип Эрдогана, прошла церемония подписания документов по проекту Транс-Анатолийского газопровода (TANAP).